bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі:
KZ45VPY00102718
2024

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Медиа этикада жиі кететін қателер

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
10.12.2024	https://bilimger.kz/172166/

Медиаэтика — журналистика мен коммуникация саласында кәсіби және моральдық нормаларды сақтау арқылы қоғамға дұрыс ақпарат жеткізу. Бұл маңызды салада өрескел қателер мен қателіктер журналистиканың айқындығы мен қоғамдағы рөлін айтарлықтай төмендетуі мүмкін. Міне, медиа этикада жиі кездесетін өрескел қателер:

1.Жалған ақпарат тарату

Жалған ақпарат тарату — бұл ең үлкен медиаэтикалық қателіктердің бірі. Журналистер немесе медиа ұйымдар дереккөздерді тексермей, расталмаған ақпаратты жариялау арқылы қоғамды адастыруы мүмкін. Бұл журналистиканың сенімділігіне нұқсан келтіреді және ақпараттық кеңістікті бұзады.

2. Ақпараттың біржақты берілуі

Медиаэтика тұрғысынан ақпараттың объективті болуы маңызды. Бірақ кейде журналистер тек бір тараптың пікірін немесе тек өздерінің көзқарасын ғана ұсынып, жағдайды біржақты көрсетуі мүмкін. Бұл журналистиканың әділдік пен бейтараптық қағидаларына қайшы келеді. Қоғамда дұрыс пікір қалыптастыру үшін әр түрлі көзқарастарды қамту керек.

3. Жеке шекараның бұзылуы

Журналистиканың негізгі міндеттерінің бірі — қоғамға маңызды ақпарат жеткізу, бірақ бұл жеке адамдардың құқықтарын бұзбауы керек. Жеке өмірге араласу, адамның келісімінсіз оның жеке аспектілерін жариялау — медиаэтикалық үлкен қателік. Бұл әсіресе танымал адамдардың өмірін, отбасылық мәселелерін немесе жеке жағдайларын тым ашық көрсетуге қатысты жиі кездеседі.

4. Сезімтал тақырыптарда жауапсыздық

Сезімтал тақырыптарды (мысалы, зорлық-зомбылық, кәмелетке толмағандар мәселелері, денсаулық сақтау, суицид) қарастырған кезде журналистер мен медиа ұйымдары жауапкершілікті сезінуі керек. Бұл тақырыптарда эмоцияларды шектен тыс

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

беру немесе сенсация қуалау жиі кездеседі, бірақ бұл адамның психологиялық жағдайын нашарлатуға және қоғамда теріс әсер қалдыруға әкеледі.

5. Конфликт қызығушылықтары

Журналистер өздерінің жеке мүдделерін немесе басқалардың мүдделерін кәсіби міндеттеріне араластыруы мүмкін. Мысалы, медиа ұйымдардың иелері немесе журналистер өздерінің саяси немесе экономикалық көзқарастарын жұмыс барысында көрсетуі, ақпараттық обьективтілікті бұзуы мүмкін. Бұл оқырмандардың сенімін жоғалтуға әкеледі.

Медиаэтикадағы өрескел қателіктер журналистика саласының сенімділігін төмендетеді және қоғамдағы ақпараттық алаңды бұзады. Журналистер мен медиа ұйымдары кәсіби міндеттерін орындау барысында этикалық принциптерді сақтау арқылы шынайы әрі әділ ақпарат таратуға міндетті.

Журналистика факультеті “Баспагерлік-редакторлық және дизайнерлік өнер кафедрасының” 3-курс студенті Айбану Бақберді

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.